

پشتپەردەى گۆشارەكانى ئەمدواىيەى تاران لەسەر ھەريىمى كوردستان

09-10-2022

نووسەرەكان

زريان رۆژھەلاتى

كۆرتە : خۆپيشاندانەكانى ژينا پيى ناوھتە ھوتەى چوارەم و، لە رۆژانى رابردووشەو گۆشارەكانى ئيران بۆ سەرھەريىمى كوردستان لەبارەى مانەوہى حيزبەكانى رۆژھەلات زياديكردووہ. ئيران لە 28ى سيپتەمبەردا بۆ ليدانى حيزبەكانى رۆژھەلات، بەجاريك نزيكەى 70 موشەك و درۆنى نا بە خاكى ھەريىمى كوردستانەوہ

بەرايى

خۇپپىشاندا ئەكەنى زۇنا پىي ناوئەتە حەوتەي چوارەم و، لە رۇژانى رابردووشەو گۆشارەكانى ئىران بۇ سەرھەرئىمى كوردستان لەبارەي مانەوەي حىزبەكانى رۇژەلەت زىادىكردووه. ئىران لە 28ى سىپتەمبەردا بۇ لىدانى حىزبەكانى رۇژەلەت، بەچارىك نىكەي 70 موشەك و درۇنى نا بە خاكى ھەرئىمى كوردستانەو كە بەشىكى ئامانجەكانىش بە دوورى زياتر لە 100كم لە سنوور، شوپىنى كەسانى سقىل بوو. ھاوكات لەگەل ئەوئەشدا ھەپەشەكانى ئىران سەبارەت بە ئەگەرى دەستىوهردانى زياتر و تەننەت ھاتنى ھىزى ئىرانى بەردەوام بوو. پرسیارەكە لىزەدا ئەوئەيە كە دوا گۆرانكارىيەكانى پەيوەست بەو بابەتە چىن و، پىشتەردەي ئەو بابەتە چى تىدايە كەوا بەرپرسانى سىياسى و سەربازى تاران مژارى مانەوەي حىزبەكانى رۇژەلەتايان لە ھەرئىمى كوردستان گەرم كردۆتەو؟

بوچى ئاگرەست؟

مىدياكانى نىك لە سوپاي پاسداران دەستەواژەي [ئاگرەست](#)يان بۇ دۇخى دواي ھىرشە موشەكى و درۇنيەكان بەكارھىناو و جەختيان لەو كوردووه كە درىژەكپشانى ئەو ئاگرەستە، پەيوەندى بە رەفتارى بەرپرسانى ھەرئىمى كوردستانەو ھەيە. وا پىدەچىت كە ئىران سەبارەت بە مانەوەي حىزبەكانى رۇژەلەت كوردستان لە چوار شوپىنى نىك سنوور (بەردە سوور، سەقەر، بەرپىزىن و ئالانە) لە ناوچەبەكى نىوان چۆمان و سىدەكان لە پارىزگاي ھەولير زور ھەستناك بووین. ھەرۇھا [نىگەرانىش](#) بووین لە ئەگەرى پەيوەندى كۆنسولخانەي وئاتانى دەرەو و بەرپرسانى ھەرئىمى كوردستان لەگەل حىزبەكانى رۇژەلەت. ھىشتا بە تەواوى روون نىيە كە ئەم بابەتە بە كوچ دەگات بەلام لەوانەيە دانوستاندنەكانى پىشتەردە جۆرە رىككەوتنىكى كاتى لىكەوتبىتەو، بوپە باسى ئاگرەست دەكرىت! ھەلبەت بەكارھىنانى دەستەواژەي ئاگرەست دەتوانىت بۇ خۇى نىشانەي ھەبوونى ئامانجىكى فراوانتر لە بابەتى شوپىنەكانى مانەوەي پىشمەرگەكانى حىزبەكانى رۇژەلەت يان دىداريان لەگەل لایەنە جىاوازەكانىش لەخۇ بگرىت. ئەو حىزبانە تەقربىن لەسالى 1996ھو چالاكىيە چەكدرايەكانىان لەدزى ئىران راگرتووه و پرسی مانەوەيىشان لە سالانى رابردوودا نەبووئە گرتىكى گەورە لە نىوان ھەولير و تاران. بەلام ئەو پرسیارە كە بوچى لەم كاتەدا وەك پرسیكى گەورە لە پەيوەندىيەكانى ھەردوولادا قىت بووئەتەو؟

پالئەرى گۆشارەكانى تاران

بىشك يەكك لە گرنگترىن فاكتەرەكانى پىشت ئەو ھىرش و گۆشارانەي ئەمدوايەي تاران دوورخستەوئەي سەرنجەكانە لەسەر خۇپپىشاندا ئەكەنى ناوخۇي ئەو وئاتە كە بە يەكك لە گرنگترىن رووداوەكانى 4 دەيەي رابردووى ئەوچ ھەژمار دەكرىت. ھەبوونى نارەزايى لە شوپىنىكى وەكوو كوردستان يان بەلوچستان لە ئىران شتىكى ئاسايى بوو بەلام ئەوئەي كە جىاوازە ئەوئەيە كە ئىستا خۇپپىشاندا بە شىوئەيەكى بەرچا و لە شارە شىعەنىشەكانى ئىرانىش دەكرىت و ئەمەش دوور نىيە لەو شەپۆلە نارەزايى جەماوهرىيە كە چەند سالىكە لە لوبنان، عىراق و ئىستاس لە ئىران دروستبووه. رەنگە بەرپرسانى ئىران بە ھىوابن بەوئەي كە ئەگەر خۇپپىشاندا ئەكان بە دەستوهردانى دەرەكى، پلانى وئاتان و ھەولى ئۇپۇزىسيۇنى كوردى بېستەو، ئەوسا دەتوانن بە لەونىك راي گشتى وئاتەكەيان ئارامتر بەكەئەو!

خالىكى دىكەش ئەوئەيە كە لەوانەيە ئىران دلىنا نەبىت لەوئەي كە لە ماوئەي درىژخايەندا چى لە عىراق روودەدات. بەلەبەرچاوغرتنى ئەو شەپۆلە بىركردنەو دژە ئىرانىيە كە لە 2018و لە عىراق بەردەوام گەشە دەكات، لەوانەيە دۇخى ئىستا بە باشترىن دەرەت بزانىت بۇ ئەوئەي پرسی مانەوئەي ئۇپۇزىسيۇنى كوردى وئاتەكەي لە ھەرئىمى كوردستان يەكلا بكاتەو، وەك ئەوئەي كە سەبارەت بە موچاھىدىن

خەلق كۆردى. لە بىرمان نەچىت ئەو كاتەى كە عادل عەبدولمەھدى بۈۋە سەرۆك ۋەزىران، بۇجارى يەكەم لەدوای 2003 ۋە، چارەسەكردنى پىرسى مانەۋەى ھىزى ئۆپۇزىسىۋنى ۋىلاتان لە عىراق لە بەرنامەى حكومەتدا جىگىر كرا. بۇيە ئەم بابەتە شىئىكى تازە نىيە ۋ دەتوانىت رىشەبەكى دىزىتۇر لە خۇپىشاندانەكانىشى ھەبىت.

ھەلبەت ئەمە تاكە فاكتەر نىيە ۋ دەشى مۇارى پىكەۋەنانى حكومەتى بەغداش بابەتىكى دىكەى پەيوەندىدار بە ۋ گۇشارانە بىت. سەرەپاى ئەۋەى كە لە مانگى رابردودا رىككەۋىتىكى نىۋان چوارچىۋەى ھاۋئائەنگى ۋ پارتى دىموكراتى كوردستان ۋ سوننەكان ھاتە ئاراۋە، بەلام پىدەچىت ئەو رىككەۋىتنە كىشەبەكى تىكەۋىتەبىت! لايەنە كوردىيەكان ھىشتا نەگەيشتوۋنەتە رىككەۋىتنە ۋئەمەش بۇ خۇى دەتوانىت رەنگدانەۋەپەكى رىككەۋىتنە كۇتايى چوارچىۋەى ھاۋئائەنگى ۋ پارتى دىموكراتى كوردستان بىت. دىدگايەكى بەھىز لەنىۋ ئىران ھەپە كە پىۋىستە دەسەلەتى ئىران يەكەست بىت ۋ رەنگە بەلەبەرچاۋگرتنى دۇخى ئىستا، تاران زىاترەزى لەۋە بىت كە لە بەغداش حكومەتىكى يەكەست ۋ زىكتر لە خۇى بىنىت، يان لانىكەم حكومەتەك بىت كە مەرجى زۇر قىۋىل نەكات. بىگومان ئەمەش دەتوانىت كارىگەرى لەسەر ھەۋلەكانى ئەۋان بۇ كۇنترۇلكردىنى شەپۇلى ناپەزايى نىۋوخۇى ۋلئەكەيان ھەبىت ۋ ئەگەر لە عىراقىش خۇپىشاندانىكى دىكە رۋوبداتەۋە، لەۋانەپە ھاۋشىۋەى پىشتەر بە توندى ھەۋلى سەركوتكردىنى بىرپىت ۋەك ئەۋەى پىشتەر كرا. بۇيە پىدەچىت بەكىك لە ئامانجەكانى ئەو گۇشارانە ناچاركردىنى پارتى بىت بە رىككەۋىتنە لەگەل چوارچىۋەى ھاۋئائەنگى بە مەرجىكى كەمترەۋە.

فاكتەرىكى دىكەش دەتوانىت پەيوەندى بە پىرسى رىككەۋىتنە ئەتۇمىيەكەۋە ھەبىت ۋ لەۋانەپە، ھاۋكاتبۋونى ھىرش ۋ گۇشارەكان لەسەر ھەرىمى كوردستان لەگەل زىادبۋونى ھىرشى گروۋپە چەكدارىيەكان بۇ سەر بەرژەۋەندىيەكانى ئەمىرىكا لە سوورىا ۋ تەننەت عىراقىش نىشانەپەكى ئەۋە بىت. دەشى ئەمەش بۇ ئەۋە بىت كە تاران بە تەمابىت كارىگەرى خۇى لەسەر ئارامى ۋ ناآارامى ناۋچەكە پىشانى ئەمىرىكا بداتەۋە.

كۇتايى

بابەتى مانەۋەى حىزبەكانى رۇژھەلەت لە ھەرىمى كوردستان بۇ سەردەمىكى زۇر زووتر دەگەرپتەۋە ۋ بۇ چەند دەپە دەچىت كە ئىران بە جۇرئەك لەگەل ئەۋ پىرسەدا راھاتۋە. حىزبەكانىش تەننەت چالاكىيەكى چەكدارىيە ئەۋتۇيان لەدۇى ئىران رىككەۋىستۋە. بگرە ھەندىك لەۋ بارەگايانەى كە كراۋەنەتە ئامانج نىكەى 150 كم دوورى سنوورپىش بۋون. بۇيە دەشى ھۇكارى گۇشارەكان لەرپى ئەۋ بابەتەۋە، زىاتر پەيوەندى بە خۇپىشاندانەكانى ژىنا، پىرسى پىكەھىنانى حكومەت ۋ دۇخى عىراق، ھەروەھا مۇارى رىككەۋىتنە ئەتۇمىيەكەى تارانەۋە ھەبىت.